

A törökországi „Remény karavánja” és a görögországi „Reménysugár karaván” kezdeményezésről

Gyorselemzés

2019. 03. 28.

A Migrációkutató Intézet legújabb gyorselemzésében két olyan civil kezdeményezést vizsgál, amelyek keretében Törökországból és Görögországból migráns konvojok indulnának Észak- és Nyugat-Európa irányába. Az arab nyelvű sajtóvisszhangot és közösségi oldalak tartalmát áttekintve elmondható, hogy a karavánok Közép-Európán keresztül haladnának elsősorban Németországba. A rendelkezésre álló információk alapján az utak létrejötte egyelőre bizonytalan, noha komoly szervezőmunka és tömegigény azonosítható mind a görög-, mind a törökországi kezdeményezés mögött. A közösségi médiában elérhető legfrissebb információk alapján a görög karaván szervezése előrehaladott állapotban van, és a tervek szerint 2019. április 5-én elindulhat a nyugat-balkáni útvonalon. A török oldalon viszont a kormányzat várhatóan eltökélt lesz az ottani kísérlet megakadályozásában.

I. AZ ESEMÉNY: migránsok karavánja szerveződik Törökországban és Görögországban

Közösségimédia-források tényként kezelik, hogy a következő hetekben **szír menekültek többes létszámban terveznek útnak indulni Törökországból, illetve Görögországból Németországba.** A törökországi „Remény karavánja” elnevezésű, közösségi médiában indított kezdeményezéshez március elejéig közel 40 ezer (főként szír állampolgárságú) személy csatlakozott, akik a rossz életkörülmények és a magas (60% körüli) munkanélküliség miatt távoznának Nyugat-Európa irányában.¹ A konvoj létszáma akár a többszörösére is duzzadhat a családtagokkal, mivel **az ingyenes szervezés és a tervek szerint nemzetközi humanitárius szervezetek által biztosított kíséret különösen vonzóvá teheti.**

Ezzel párhuzamosan egy Görögországban rekedt migránsokból álló karaván is szerveződik. A „Reménysugár karaván” saját hivatalos Facebook-oldallal rendelkezik, amely folyamatosan frissül, és **biztosra ígéri a konvoj útnak indulását.**² **2015-ben hasonló kezdeményezés eredményezte az Európai Unió felé induló tömeges migrációt.**

¹<https://hashtagsyria.com/2019/02/28/أسماء-يستجّلون-تركيا-في-السورين-ألاف/> (letöltés: 2019.03.12.)

²<https://www.facebook.com/ارويا-الى-الجماعية-للحجرة-معا/2193402544209252/> (letöltés: 2019.03.12.)

1. ábra: A „Reménysugár karaván” görögországi kezdeményezés hivatalos arab nyelvű Facebook-oldala

Forrás: <https://www.facebook.com/معالي-الجماعية-للحجرة-ع-اروبا-2193402544209252/> (letöltés: 2019.03.15.)

A görögországi indulás egyik szervezőjének (Omar Al-Hajj) felhívása szabadfordításban:

„Országunk összeomlása miatt sok ezer menekült készül útra kelni Görögországból Észak- és Nyugat-Európa felé a biztonságos élet reményében. Az indulás várható időpontja 2019 április eleje. Az indulás helyét és idejét az útnak indulás előtt 5 nappal fogjuk bejelenteni, addig semmilyen részletet nem hozunk nyilvánosságra a karaván biztonsága érdekében. Az indulás helyszíne várhatóan Görögország északi határvidéke lesz. Minden család hozzon elégséges élelmet, ruházatot, italt, némi pénzt, és legyen elővigyázatos. Az út időtartama várhatóan 7–10 nap, vagy egy kicsit több. A siker a mindenható és hatalmas Allah kezében van.

A karavánt nemzetközi segítség-szervezetek és orvoscsoporthoz kísérik. Az orvoscsoporthoz kifejezetten a karaván kísérésére toboroztuk, és különféle szervezetek orvosai és ápolói vesznek benne részt.

Az utazást elhalasztjuk vagy töröljük, ha a résztvevők nagy részé nem kapná meg a biztonságra vonatkozó információkat.

A siker a nagy létszámtól, a szívek egységétől és a közös céltól függ, amely a biztonságos élet felé mutat. Reméljük, hogy a köz- és magántulajdont mindenki tiszteletben tartja majd, és civilizált benyomást kelt. Minden a karavánban részt vevő család a mi családuknak és becsületünknek, és segítjük egymást célunk elérésében.

Az indulás helyét és idejét ezen az oldalon jelentjük be, más forrást ne vegyenek figyelembe. A karavánban a részvétel ingyenes, de saját költségeit mindenki maga állja. Minden résztvevőnek az adott helyen és időben kell megjelennie öt nappal az indulás előtt.

Kérjük Allahot, hogy segítsen minket. Hosszú ideje zajlik az előkészítés a humanitárius szervezetekkel.”

II. VISSZHANG AZ ARAB MÉDIÁBAN

A törökországi kezdeményezést tárgyaló arab nyelvű online hozzászólásokban név nélkül többen (köztük irakiak is) úgy fogalmaztak, hogy elsődleges célországuk Németország, és mindenképp részt kívánnak venni a szervezett úton. Ugyanakkor sok a szkeptikus hozzászóló is, akik inkább nem is indulnának útnak. A szervezőket a nyilvánosságban az isztambuli székhelyű, körülbelül 50 szíriai civil szervezetet tömörítő Szíriai Egyesületek Fóruma (Minbar al-Jam‘iyyat al-suriyya) képviseli. A szervezet állítólag több halálos fenyegetést kapott a kezdeményezés miatt.³ Kommunikációja szerint az indulással megvárná a török helyhatósági választásokat, 2019. március 31-ét. A görögországi „Reménysugár

³<https://www.enabballadi.net/archives/285571> (letöltés: 2019.03.12.)

karaván” által ihletett kezdeményezés szervezői meglepődve tapasztalták, hogy az eredetileg tervezett néhány száz helyett **rövid idő alatt 37 ezer embert regisztráltak.**⁴

A szervezők szerint a **karaván célja**, hogy az európai országokban **jobb életre vágyó szíriaiak** egy – hangsúlyozottan humanitárius – konvoj segítségével **kijussanak Törökországból.**⁵ Mindeközben sokan bizonytalanok az időnként **ellentmondásos szervezési információk** láttán, mások azt hangsúlyozzák, hogy a **török hatóságok és NGO-k kihagyása** miatt a kezdeményezés eleve **kudarca van ítélve.** Egy törökországi forrás szerint több ezer ember csak **illegálisan léphetne át nemzetközi határt**, ráadásul ebben az esetben egy mindkét oldalról **hadseregek által védett** határszakaszról van szó.⁶ A kezdeményezés körüli ellentmondásokra példa, hogy a több szír forrás szerint **koordinátorként** ténykedő Anas Badawi, aki korábban április közepi indulást valószínűsített,⁷ **lefújta az akciót**, mert a kezdeményezés átpolitizálódott, és alkalmas lenne **Törökország destabilizálására.**⁸ A www.syria.tv beszámolója szerint a **Remény Önkéntes Csoportja** (*Fariq al-amal al-tatawwu 'i*) nevű szervezet azonban **cáfolja a karaván törlését.** A távirati csatornán kommunikáló szervezet korábbi **közlése szerint a konvoj akár már március 15-én útnak indulhatott volna.**⁹ Ugyanitt olvasható, hogy a regisztráltak között szírek mellett további arabok és afrikaiak is vannak. A kezdeményezés mögött több Facebook-oldal is felbukkant, melyeken azonban csak mérsékelt érdeklődés tapasztalható.¹⁰

A **görög** kezdeményezésről nem számol be szélesebb körben az arab média, mivel a legtöbb forrás törökországi szír hátterű. A **„Reménysugár karaván”** saját hivatalos Facebook-oldalán **március 25-én új bejegyzést**¹¹ tettek közzé arab nyelven. Ebből kiderül, hogy az albán határ közelében található **Ioannina** nevű **görög település** külterületén gyülnének össze a csatlakozni kívánók **egy rögtönzött táborban, ahol több ezer ember is elfér.** A poszt szerint **Athénből és Thesszalonikiból közvetlen buszokkal** lehet majd eljutni a gyülekezési helyre. A kiindulási pont és a korábbi nyugat-balkáni migrációs útvonalak alapján feltételezhető, hogy a **karaván Albánián, Montenegrón, Bosznia-Hercegovinán és Horvátországon keresztül** kívánhat eljutni Nyugat-Európába. Az indulás tervezett dátuma **2019. április 5.** A bejegyzésben arra kéri a csatlakozókat, hogy a várhatóan **7–10 napig tartó útra vigyenek magukkal sátrat, gyógyszert, élelmiszert, ruhát és pénzt.** A poszt szerint **egy rövid időre meg fogják nyitni előttük a görög határt.** A szervezők **az út sikerességét „Allahtól és a**

⁴u.o.

⁵https://orient-news.net/ar/news_show/163357/0/التركية؟-الحدود-و-عبور-اهدافها-بتحقيق-الامل-قافلة-حملة-ستنتج-هل (letöltés: 2019.03.12.)

⁶u.o.

⁷<https://www.alaraby.co.uk/society/2019/2/27/واليونان-تركيا-بين-الحدود-لكسر-الامل-قافلة-ينظمون-سوريون> (letöltés: 2019.03.12.)

⁸<https://www.baladi-news.com/ar/news/details/42028/> (letöltés: 2019.03.12.)

⁹<https://www.syria.tv/content/ولاية-11-السفر-من-السور-بين-تمنع-تركيا-الامل-قافلة-بعد> (letöltés: 2019.03.12.)

¹⁰<https://www.facebook.com/الكافلة-الامل-للعبر-اليونان-الى-تركيا-من-اللعبور-2199397230126149>

vagy

<https://www.facebook.com/kafitalamal.syr/> (letöltés: 2019.03.12.)

¹¹<https://www.facebook.com/%D9%85%D8%B9%D8%A7-%D9%84%D9%84%D9%87%D8%AC%D8%B1%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%AC%D9%85%D8%A7%D8%B9%D9%8A%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D9%89-%D8%A7%D8%B1%D9%88%D8%A8%D8%A7-2193402544209252/>

(letöltés: 2019.03.26.)

A kialakult feszült helyzetben a török rendőrségnek is közbe kellett avatkoznia.¹² Nem zárható ki, hogy a történések **összefüggésben állhatnak** a fentebb bemutatott törökországi „**Remény karavánja**” elnevezésű kezdeményezéssel.

IV. GYORSELEMZÉS

Az arab sajtóvisszhang alapján a kezdeményezések mögött **komoly szervezőmunka** áll, és **sokan dolgoznak a sikerükért**. A nyugati és a törökországi sajtóvisszhang teljes hiánya, illetve **a török hatóságok fellépése** Şanlıurfában és Gaziantepben **arra utalhat, hogy Törökországban** meglehetősen **szándék a szerveződés megakadályozására**. A nyugati visszhang hiánya **teljesen érthető: bármilyen karaván** megjelenése alapjaiban **cáfolná a „migrációs válság véget ért”** típusú, elmúlt heteket jellemző **narratívát**, és az EP-választás kampányában egyértelműen a lengyel, a magyar és az olasz kormány álláspontjának megerősödéséhez vezetne, miközben a többi nyugat-európai országban is javítaná a bevándorlást ellenző politikai erők pozícióját, és **aláásná a jelenleg még többségének számító álláspontot képviselők hitelességét**. A **török** félnél is könnyen azonosítható a politikai motiváció: az AKP és Erdoğan messzemenő **érdeke**, **hogy** legalább a március végi helyhatósági választásokig **nyugvóponton tartsák a szír kérdést**. Ennek belpolitikai okai is vannak (szavazatelőny megőrzése az ellenzékkel szemben, viszonylagos társadalmi béke fenntartása a török és szír közösségek között), illetve a török vezetés mindent elkövet azért, **hogy** az európai partnereik szemében **megbízható félként tüntesse fel magát**. Utóbbi célkitűzés nemzetközi kontextusban azt is jelenti, hogy Erdoğan szeretné, ha az arab államokkal szemben **Törökország** maradhatna Európa elsőszámú, stabil partnere a tágabb térségben. Mindeközben érdemes hangsúlyozni, hogy **a szír kérdés komoly társadalmi feszültségeket okoz Törökországban**: egy feltörekvő párt, **az IYI** már most **azzal kampányol, hogy 2040-re 7 millió felett lesz a sírek száma** az országban. Az AKP igyekszik azt hangsúlyozni, hogy 300 ezer szíriai menekült már visszatért a saját országába, ugyanakkor a demográfiai folyamat önmagában is drámaian alakul, mivel **naponta (!) átlagosan 300 szíriai születik Törökországon belül**. A török kormánypárt igyekszik a sírek egy részének **állampolgárságot és munkavállalási engedélyt adni**, amit – a gazdasági racionalitáson felül – a szavazatszerzés is motivál, hiszen **a szír szavazatok sokat nyomhatnak a latban a billegő körzetekben**.

A rendelkezésre álló információk alapján **a görögországi ”Reménysugár karaván” szervezése előrehaladottabb** állapotban van, és **elindulási esélyei lényegesen jobbak**, mint a törökországi kezdeményezésnek. Kérdéses, hogy a **görög hatóságok** és az **Európai Unió** időben közbeavatkoznak-e több ezer ember láttán: felvállalják-e a konfliktust, vagy inkább hagyják őket **kijutni** Görögországból az Unión kívüli területre.

¹²<https://www.haberler.com/sanliurafa-suriyelilerin-avrupa-ya-gonderilecegi-11743048-haberi/>
2019.03.12.)

(letöltés: